

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 09.02.1965, sp. zn. 2 Cz 135/64, ECLI:CZ:NS:1965:2.CZ.135.1964.1

Číslo: 30/1965

Právní věta: Podmínkou pro založení odpovědnosti podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb. je existence písemného potvrzení, jímž je jasně označen předmět, který byl zaměstnanci svěřen, a který obsahuje potvrzení převzetí předmětu zaměstnancovým podpisem. Předání opisů výstrojních lístků nestačí k založení odpovědnosti podle § 5 odst. 1 cit. zákona. Rozhodoval-li krajský soud ve věci po 1. dubnu 1964, měl určit úroky z prodlení za dobu od 1. 4. 1963 3 % za rok.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 09.02.1965

Spisová značka: 2 Cz 135/64

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, Úroky

Předpisy: 71/1958 Sb. § 5 99/1963 Sb. § 1
§ 120 45/1964 Sb. § 1
§ 6

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30/1965 sb. rozh.

Podmínkou pro založení odpovědnosti podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb. je existence písemného potvrzení, jímž je jasně označen předmět, který byl zaměstnanci svěřen, a který obsahuje potvrzení převzetí předmětu zaměstnancovým podpisem. Předání opisů výstrojních lístků nestačí k založení odpovědnosti podle § 5 odst. 1 cit. zákona.

Rozhodoval-li krajský soud ve věci po 1. dubnu 1964, měl určit úroky z prodlení za dobu od 1. 4. 1963 3 % za rok.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9. února 1965, [2 Cz 135/64.](#))

Okresní soud v Michalovicích uznal žalovaného povinným zaplatit žalobci z titulu náhrady škody částku 965,- Kčs s 5 % úroky od 17. 1. 1963 a nahradit náklady řízení. V odůvodnění uvedl okresní soud, že žalovaný, jako bývalý zaměstnanec žalobce (průvodčí vlaku) na železniční stanici v Č. n. T.

po skončení pracovního poměru k 1. 10. 1961 neodevzdal dlouhý kožich a klíče pro osobní vlaky, které mu byly svěřeny k výkonu jeho funkce. Částka 965,- Kčs reprezentuje jednak hodnotu kožichu sníženou v důsledku opatření (960,- Kčs) a jednak hodnotu klíčů (5,- Kčs).

Krajský soud v Košicích rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil, a to v podstatě z toho důvodu, že žalovaný během řízení neprokázal, komu odevzdal kožich a klíče. Vzal za prokázáno, že skladníkovi J. S. a jemu přidělenému pracovníkovi tyto věci odevzdány nebyly a pokud byly odevzdány jiné osobě, usoudil, že byly odevzdány osobě neoprávněné.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutí obou soudů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

V otázce týkající se žalobcem uplatněné náhrady škody za oděvní součástky a pracovní pomůcky svěřené žalovanému, rozhodly soudy na neúplně zjištěném skutkovém základě.

Především nebyla vyřešena základní otázka, zda totiž jsou splněny podmínky zvýšené odpovědnosti podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb. resp. zda šlo o obecnou odpovědnost podle § 2 cit. zák.

Podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb. odpovídá zaměstnanec za ztrátu nástrojů, ochranných oděvů a jiných předmětů, které mu vedení podniku svěřilo na písemné potvrzení, ledaže prokáže, že ztrátu nezavinil. Nepotvrdí-li zaměstnanec písemně převzetí těchto předmětů, odpovídá za jejich jejich ztrátu podle ust. § § 2 a 6 (§ 5 odst. 2) cit. zák.

Podmínkou zvýšené odpovědnosti podle § 5 odst. 1 je - obdobně jako u odpovědnosti podle § 4 odst. 1 - dodržení písemné formy; nástroje, ochranné oděvy a jiné předměty musí být podle cit. ust. svěřeny zaměstnanci na písemné potvrzení. Nedodržení ustanovení o písemné formě se projeví právě v tom, že nepůjde o zvýšenou odpovědnost podle § 5 odst. 1 a že platí ustanovení § 2, takže podnik musí prokazovat zavinění zaměstnance, na rozdíl od případu, kdy tyto předměty byly svěřeny zaměstnanci na písemné potvrzení, a kdy se zavinění toho, kdo závazek porušil, předpokládá (§ 5 odst. 2).

Ze spisů plyne, že oděvní součásti a pracovní pomůcky byly zaměstnancům žalobce vydány s opisy výstrojních lístků. Vydání samotných opisů výstrojních lístků by však nestačilo k založení odpovědnosti podle § 5 odst. 1 cit. zák. Nebyly-li totiž splněny základní náležitosti, jaké musí mít písemné potvrzení, aby založilo odpovědnost podle § 5 odst. 1 cit. zák., tj. jasné označení předmětu, který byl zaměstnanci svěřen a potvrzení převzetí předmětu zaměstnancovým podpisem, odpovídá zaměstnanec toliko za podmínek § 2 a v rozsahu § 6 cit. zák.

Bez provedení dokazování ve shora uvedeném směru zůstalo řízení neúplným, přičemž neúplnost řízení mohla mít vliv na rozhodnutí věci.

Neúplnost řízení je dále i v tom, že soudy náležitě nepřešetřily obranu žalovaného, který tvrdil, že kožich a klíče vrátil po odchodu ze služeb žalobce, a to buď K. B., nebo A. Z.; o této skutečnosti navrhoval vyslechnout jako svědka zaměstnance žalobce M. H. Měl proto soud provést důkazy v tomto směru, zejména také vzhledem k tvrzení žalovaného, že K. B. a A. Z. byli v té době skladníky DKP v dotačním skladu v Č. n. T.

V této souvislosti je nutno také uvážit, že žalobce vyznačil vrácení svěřených předmětů na výstrojním lístku a že zvláštní potvrzení o vrácení svěřených předmětů se nevydávalo, takže žalovaný při tomto způsobu skladové evidence nemůže mít listinný doklad o odevzdání svěřených předmětů.

Žalovaný nabízel i jiné důkazy, zejména i důkazy svědecké, jimiž se snažil prokázat, že po skončení

pracovního poměru kožich a klíče řádně odevzdal. Tvrdil také, že kdyby nebyl tyto věci odevzdal, nebylo by mu potvrzeno rozvázání pracovního poměru v občanském průkazu. O této skutečnosti navrhoval vyslechnout svědkyni E. S., která od něho údajně převzala kolovací list a na základě tohoto dokladu mu potvrdila rozvázání pracovního poměru v občanském průkazu. Vedle toho poukázal žalovaný také na písemnou výzvu žalobce z 11. 1. 1963, jíž byl požádán o vrácení zimní čepice a klíčů os osobních vozů, nikoliv však o vrácení kožichu.

Vzhledem ke stanovisku krajského soudu, že svěřené věci mohly být odevzdány žalovaným osobě nepovolané, pokud nebyly odevzdány skladníku J. S., resp. jemu přidělenému pracovníkovi, a vzhledem k obsahu obrany žalovaného, měl soud objasnit také funkční náplň skladníků J. S., K. B., jakož i skladníka A. Z. a blíže se zabývat otázkou, co je třeba rozumět dotačním skladem, k jakému účelu tento sklad sloužil, a zda tedy svěřené předměty převzala od žalovaného osoba oprávněná či nikoliv. Teprve po zjištění všech těchto rozhodných okolností a ovšem také po pečlivém zhodnocení všech provedených důkazů v jejich vzájemné souvislosti, může soud dospět odpovědně k závěru, zda žalobní nárok je po právu, či nikoliv. Pokud soudy v naznačeném směru řízení nedoplňily, rozhodly na neúplně zjištěném skutkovém základě a tím porušily zákon v ustanovení § 1, § 6 a § 120 o. s. ř. ve spojení s § 5 zák. č. 71/1958 Sb.

Vedle toho porušil krajský soud zákon i v ustanovení § 1 odst. 1 vyhl. min. sprav. č. 45/1964 Sb., podle něhož zákonné úroky z prodlení činí, počínaje dnem 1. 4. 1964, 3 % za rok. Dnem 1. 4. 1964, tj. dnem účinnosti nového občanského zákoníka (srov. § 509 č. 17 zák. č. 40/1964 Sb.) bylo totiž zrušeno nařízení min. sprav. č. 157/1950 Sb. ve znění nařízení min. sprav. č. 37/1955 Sb., jímž byla určena u socialistických organizací výše zákonných úroků z prodlení 5 % za rok, takže okresní soud, který rozhodoval ve věci již po 1. dubnu 1964, měl ve výroku svého rozhodnutí vyslovit, že úroky z prodlení za dobu od 1. 4. 1964 činí 3 % za rok.